نمایشگاه آن لاین

آدینه‌بوک پیشنهاد می‌دهد

کورش ضیابری
Kziabari@gmail.com

اصلاً چه کسی گفته حتماً باید یک مقدمه‌چینی چرب و پرملات انجام داد و یک سری هم آن‌طور روی اعصاب مردم راه رفت؟ البته مطمئن باشید ما هیچ وقت مقدمه نمی‌نویسیم. ما پیش‌درآمد کسب می‌کنیم! (فکر نکنید پیش‌درآمد می‌نویسیم... نه!) و از این طریق وارد بازار ارز و سرمایه می‌شویم و در کار خیر و عام‌المنفعه صرف می‌کنیم... اما گذشته از تمام مزاح‌جات مخصوص خودمان، یک سئوال خیلی دوستانه و بدون رودربایستی. آیا اضطراب، هیجان، نشاط و گرمای ویژه روزهای برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران آن هم در این هوای پردود و دم و ترافیک‌های کیلومتری، توان و حوصله خواندن به آدم می‌دهد؟ البته خیلی‌ها هستند که اگر جیره غذایی روزانه روح و روان را دریافت نکنند افسردگی خاص خودشان را می‌گیرند، اما تجربه چندین و چند ساله (مثلاً همین دو یا سه سال قبل!) به من ثابت کرده که جماعت فرهنگی مملکت این روزها بیشتر از هرچیز، تنها در تب‌وتاب و تکاپو و هیجان خرید کتاب هستند و لاغیر. عده‌ای از مقامات بالاتر و دوستانشان در این سازمان و آن سازمان بن کتاب طلب می‌کنند، و بعضی‌شان هم واقعاً حق دارند. مثلاً نویسنده شهرستانی که خودش سالی سه عنوان کتاب و چندین مقاله چاپ می‌کند، بعد باید رنج راه و سفر طولانی از بندرعباس به تهران را به جان بخرد که مثلاً اداره فرهنگ و ارشاد شهرش ۱۰ هزار تومان بن کتاب به او داده است! این ۱۰ هزار تومان صرف چه چیز می‌شود؟ دو تا کتاب از دو تا انتشاراتی درست و حسابی را ورق بزنی، ۱۰ تومانت تمام شده و تو می‌مانی و n کیلومتر راه هوایی یا قریب به یقین زمینی. ولی ما برای شما پیشنهاد داریم. پیشنهاد برای حفظ روحیه، اعصاب و بنیان گرم خانواده‌تان (هیچ می‌دانید کلی خانواده فرهنگی در اثنای برگزاری نمایشگاه‌های سالانه کتاب از هم...). اگر «آی‌آی‌کتاب» و «بخوان دات‌کام» را خواندید و دیدید که فبها‌المراد، ولی اگر «کان‌لم‌یکن شی مذکورا» در مورد دو مقاله قبلی برخورد فرمودید، مسئله‌ای نیست. Adinehbook.com برای شما پیشنهاد دارد!

یک سایت اینترنتی و پایگاه معرفی و فروش کتاب درست و حسابی، یک چیزی است در مایه‌های Iranfarhang.com و البته تقریباً جامع‌تر و گسترده‌تر. سایتی که در آن، تا امروز ۸۸۷۱۹ کتاب به همراه تصویر روی جلد، اطلاعات جانبی مثل قیمت، قطع، نام نویسنده و مترجم و از همه مهم‌تر چند پاراگراف خلاصه کتاب را می‌توانید جست‌وجو کنید. اگر به سایت آدینه‌بوک که خودش انتشاراتی هم هست سر نمی‌زدیم، نمی‌فهمیدیم در این مملکت حوالی ۶۹۵۵ انتشاراتی دارند فعالیت می‌کنند. البته این رقم، رقمی است که آدینه‌بوک لیست کرده ولی مشخص نیست دقیقاً اندکس کردن این همه انتشاراتی و لیست کتاب‌هایشان و بعد طراحی کردن صفحه مجزا برای هر کدام از این انتشاراتی‌ها توسط سایت آدینه، دقیقاً چند قرن طول کشیده! اما می‌توان حدس زد پشت پایگاه اینترنتی این انتشاراتی، حداقل یک تیم ۲۰۰ نفره از طراح و نقاش و... کار می‌کنند.

علاوه بر همه اینها جالب است بدانید که فهرست جامع الفبایی این تقریباً ۷۰۰۰ ناشر در سایت آدینه‌بوک به طرزی عجیب، منظم و مرتب کار شده و با استفاده از radio buttonهایی که برنامه‌نویسان ویژوال بیسیک خاطرات زیاد خوبی از این دگمه‌های رادیویی! ندارند شما می‌توانید حرف اول نام انتشاراتی مورد نظر را انتخاب کنید، از لیست ناشران، یکی را علامت بزنید و بعد فهرست همه کتاب‌هایش را ببینید. من برای این‌که بخواهم به قول خودم از چنین سایتی مچ‌گیری کنم، در مورد یکی دو ناشر گمنام که در کهکیلویه و بویراحمد می‌شناختم و یکی دو مورد از کتاب‌هایشان تست زدم. الحق والانصاف که هم کتاب‌ها پیدا شدند و هم توضیحات راجع به کتاب!

من معتقدم آدینه‌بوک کلاً در بین پورتال‌های کتاب یا همان تارنماهای معرفی کتاب و فروشگاه‌های فرهنگی روی اینترنت، کاملاً تک و نمونه است. (باور کنید ازشان پول نگرفتم. من حتی آقای زکایی را نمی‌شناسم چه برسد به این‌که...) احتمالاً شما هم با من هم‌عقیده خواهید شد اگر به فهرست کتاب‌های هر انتشاراتی سر بزنید و ببینید که امکان sort یا همان مرتب کردن کتاب‌ها بر اساس میزان فروش، قیمت، سال چاپ و حتی دفعات مشاهده کاربران فراهم است! آن وقت اگر بگوییم کفم بریده است و همین‌طور هاج و واج مانده‌ام مخالفتی نخواهید کرد...

علاوه بر همه اینها، نوآوری آدینه‌بوک دات‌کام برای ایجاد کردن یک لینک‌دامپ (فهرست لینک) عمومی برای همه کاربران با دسته‌بندی‌های متفاوت را اصلاً نمی‌شود نادیده گرفت. لینک‌دامپی که مدیریت می‌شود و در آن شما می‌توانید وبلاگ‌ها و وب‌سایت‌های خود در زمینه‌های گوناگون، سایت‌های فرهنگی، علمی، ورزشی، سیاسی، اقتصادی، نظامی، تجاری، توسعه‌ای، تفریحی، انحصاری، افتخاری، شجریان و... را به بازدیدکنندگان شدید! این سایت معرفی کنید.

گوشه سمت راست همه صفحات سایت، بخشی برای معرفی یک کتاب تصادفی یا random وجود دارد و در لحظاتی که ما آدینه‌بوک را زیرورو می‌کردیم و گشت می‌زدیم، هر دفعه به ما یکی از کتاب‌های مجموعه جدید آفیس ایکس‌پی را معرفی کرد و ما هم به خودمان قول دادیم در صورتی که از شرق حقوق گرفتیم! برویم و سفارش کتاب به آدینه بدهیم. علاوه بر همه اینها، آدینه‌بوک کلی برای کتاب‌های خودش کلاس گذاشته و شرح و تفصیل آنها را بیش از هر کتاب دیگری طول داده که خوب طبیعی و مسلم! هم هست.

در تجارت الکترونیک آدینه‌بوک، بانک سامان اسپانسر و یاری‌دهنده‌شان محسوب می‌شود. اما یادتان نرود ما هرچقدر هم که روزنامه‌نگاری بلد نباشیم، وفای به عهد بلدیم. گفته بودیم آدینه‌بوک پیشنهاد دارد. پیشنهادی که البته برای عزیزان تهرانی به درد نمی‌خورد! اما عزیزان شهرستانی در مدت برپایی نمایشگاه می‌توانند تمامی کتاب‌های مورد نیاز خود را با همان تخفیف نمایشگاهی، خریداری کنند. اما چطورش دیگر بماند. به «آدینه‌بوک نقطه سی‌او‌ام» سر بزنید و ببینید. شاید واقعاً پیشنهادشان صرف داشته باشد...!

نظریه‌ای گیرا که هرگز فرو نمی‌ریزد

نگاهی به کتاب ترمودینامیک و عالم

«هر قدر که مقدمات یک نظریه بی‌پیرایه‌تر باشد و هر قدر که موارد متنوع و بیشتری را دربر گیرد، آن نظریه گیراتر است. بدین‌سان ترمودینامیک کلاسیک تاثیر عمیقی بر من داشته است و با اطمینان خاطر می‌توانم ادعا کنم که تنها نظریه فیزیکی عامی است که در چارچوب کاربرد مفاهیم اساسی آن هرگز فرونمی‌ریزد.»

اینشتین

...

اینشتین با عبارت بالا، عظمت و جهانشمولی ترمودینامیک را به زیبایی بیان کرده است، ترمودینامیک شاخه‌ای است از فیزیک که به بررسی روابط کار و گرما و اثر تغییر دما، فشار و حجم بر سیستم‌های فیزیکی می‌پردازد و در این راه از مجموعه حرکت‌های ذرات تشکیل‌دهنده جسم و آمار استفاده می‌کند تا خواص قابل مشاهده آن را تفسیر کند. ترمودینامیک علمی است که با انرژی و انتقال آن از یک جسم به جسم دیگر و تبدیل‌های آن از یک شکل به شکل دیگر سر و کار دارد. همه اجسام مانند ساعت، یخچال، میکروب، زمین و ستارگان می‌توانند از جسم دیگر انرژی بگیرند یا به آن انرژی بدهند و به همین دلیل می‌توان قانون‌های ترمودینامیک را در مورد آنها به کار برد. انرژی شکل‌های گوناگونی دارد و می‌تواند از شکلی به شکل دیگر تبدیل شود. از میان صورت‌های گوناگون انرژی با انرژی آب جمع شده در پشت سد، انرژی سوخت‌های شیمیایی یا هسته‌ای، انرژی جریان‌های الکتریکی، انرژی امواج الکترومغناطیسی به دلیل کاربرد بیشتر در زندگی روزمره بیشتر آشنا هستیم. ترمودینامیک هم مثل همه شاخه‌های دیگر فیزیک از چند قانون به ظاهر ساده تشکیل شده است که می‌تواند گستره وسیعی از پدیده‌ها را توجیه کند.

قانون اول می‌گوید افزایش انرژی در یک سیستم برابر است با مقدار انرژی وارد شده به سیستم به شکل حرارت، منهای آن مقدار انرژی که با انجام کار بر محیط پیرامون خارج شده است. قانون اول ترمودینامیک را قانون پایستگی نیز می‌نامند و از آن نتیجه می‌گیریم که در تغییر و تبدیل‌های انرژی مقدار خالص انرژی تغییر نمی‌کند. قانون دوم ترمودینامیک می‌گوید که آنتروپی کل یک سیستم بسته تمایل دارد که با گذشت زمان افزایش یابد و به مقدار بیشینه‌ای برسد. (آنتروپی معیاری است که به تقریب می‌توان از آن با تعبیر میزان بی‌نظمی سیستم یاد کرد.) فیزیکدانان از این قانون نتیجه می‌گیرند با آنکه انرژی هرگز از بین نمی‌رود، ممکن است تلف شود، به این معنی که دیگر قابل تبدیل نباشد و در نتیجه انسان نتواند از آن استفاده کند. با این همه باید توجه داشت که این فقط یک بیان از قانون سوم است که گستره وسیعی را تفسیر می‌کند. برای مثال هنگامی که شکر را در آب می‌ریزیم و به هم می‌زنیم شکر در آب حل می‌شود، اما فرآیند عکس آن خودبه‌خود نیست. یک مثال بهتر: اگر فیلمی از سوختن هیزم را از آخر به اول ببینیم و مشاهده کنیم تل خاکستر کم‌کم به هیزم تبدیل می‌شود، با تکیه بر تجربه‌های روزمره زود متوجه این حقه سینمایی می‌شویم، اما بعید است بتوانیم آن قانون فیزیکی را که در ورای آن وجود دارد بیان کنیم. این قانون و تفسیر ممکن یا غیرممکن بودن پدیده‌ها در کتاب «ترمودینامیک و عالم» ذکر شده است.

در مقدمه کتاب آمده است که برخی از افراد می‌خواهند بدانند که یخچال چگونه کار می‌کند. برخی دیگر نیز می‌خواهند سرانجام دنیا را بدانند. هدف این کتاب آن است که نشان دهد پاسخ‌های این دو پرسش به هم ربط دارند و علمی که آنها را به هم ربط می‌دهد ترمودینامیک است. هر چند کتاب مبانی نظری چگونگی کارکرد یخچال را در فصل پنجم و احتمال‌های ممکن برای سرنوشت نهایی جهان را در فصل پانزدهم بررسی می‌کند، کتاب تعمیر یخچال در خانه یا کیهان‌شناسی نیست، بلکه فراتر از اینها است و سعی دارد با ساخت یک چارچوب نظری به تفسیر پدیده‌های فیزیکی و شیمیایی بپردازد و به همین دلیل موضوع‌های بسیار جالب‌توجه و باب روزی همچون اثر گلخانه‌ای تا شیمی الماس، خون و آهن را بررسی می‌کند. اما همان‌طور محدوده کارکرد ترمودینامیک از خرد جهان (اتم‌ها و مولکول‌ها) تا کل جهان هستی گسترده است، ملاک و معیار مناسبی برای بسیاری از نظریه‌های علمی دیگر رشته‌ها محسوب می‌شود. برای مثال خلقت باوران و تکامل باوران در مورد منشأ و چگونگی برآمدن حیات، سال‌ها با یکدیگر مجادله می‌کردند و در مورد اهمیت سازوکار انتخاب طبیعی، شواهد مربوط به سن زمین و عالم، شباهت‌های زیست شیمیایی بین انسان‌ها و میمون‌ها و کفایت آثار سنگواره به بحث و گفت‌وگو می‌پرداختند. در عین حال بودند کسانی که از در ترمودینامیک به عرصه مجادله خلقت باوران و تکامل باوران وارد شده و مثلاً مدعی شدند که نظریه تکامل با قانون دوم ترمودینامیک در تضاد است، تکامل باوران نیز با استفاده از همین قانون‌ها به انتقادها پاسخ گفتند. هرچند اصطلاح‌هایی مانند ترمودینامیک، آنتروپی، دیدگاه میکروسکوپی عجیب و غریب و دشوار به نظر رسیده و باعث رماندن خواننده می‌شود، اما باید اذعان کرد کتاب همان‌طور که در نگاه اول رعب‌آور است، در نگاهی عمیق‌تر لذتبخش و حتی آسان جلوه می‌کند. زیرا مولف با صرف وقت و حوصله فراوان (کتاب در ۴۲۰ صفحه تنظیم شده است) مفاهیم فیزیکی را در بستر تاریخی آن تشریح می‌کند و این قوانین را نخست به شکل قرن نوزدهمی آنها بیان می‌کند و بر این باور است که ۱- این قانون‌ها را به این صورت بهتر می‌توان درک کرد زیرا ما با یخچال، باتری و موتور خودرو به قدر کافی آشنا هستیم، ۲- این قانون‌ها در شکل اولیه‌شان به قدر کافی دقیق و قابل اعتماد هستند و ۳- با مقایسه آنچه اکنون می‌دانیم و آنچه آن زمان می‌دانستیم می‌توان درکی از مفهوم کشف‌های انقلابی قرن بیستم (مکانیک کوآنتوم و نظریه نسبیت) به دست آورد. بدین ترتیب نویسنده در ابتدا تاریخچه‌ای از بخش مهمی از علم قرن بیستم ارائه می‌دهد و سپس توضیح می‌دهد که چگونه قوانین ترمودینامیک و درک ما از مفهوم آنها بر اثر این کشف‌ها تغییر کرده است. در پایان نیز قانون‌های ترمودینامیک برای کاربردهای دور از ذهنی همانند انفجارهای هسته‌ای و سرنوشت عالم و انبساط دنیا به کار می‌رود.

نکته جالب اینکه مولف توانسته است با ظرافت نسخه‌ای برای همه جهان و اجزای تشکیل‌دهنده آن بنویسد، بدون آنکه چندان از روابط ریاضی (که اغلب فیزیکدانان شیفته‌اش هستند) استفاده کند. در مواردی هم که از روابط ریاضی استفاده شده، آسان و برای عموم قابل درک است. به همه این دلایلی که برشمردیم کتاب به‌رغم محتوای بسیار غنی برای کسانی که می‌خواهند پیش از خواب ساعتی هم مطالعه کنند بسیار مناسب است.

ترمودینامیک و عالم
مارتین گلوشتاین، اینگه گلوشتاین
ترجمه: اختر رجبی
مرکز نشر دانشگاهی (۸۴)
۴۲۰ صفحه
۴۳۰۰ تومان

اعتراض پوران فرخزاد به مجوز نگرفتن کتاب‌هایش

خبر روز

پوران فرخزاد شاعر و پژوهشگر از مجوز نگرفتن دو کتاب خود پس از گذشت بیش از ۸ ماه از اتمام کار تالیف آنها و ارائه به وزارت فرهنگ و ارشاد خبر داد.

به گزارش میراث خبر، مجموعه شعر «باران دیگر آبی نیست» و «مهره مهر» (پژوهشی درباره میترائیسم در ایران) دو کتابی هستند که هنوز در انتظار مجوزند. فرخزاد در این باره می‌گوید: «وقتی کتاب نویسنده‌ای مجوز نمی‌گیرد تنها او از نظر مالی متضرر نمی‌شود بلکه ناشر، کتابفروش، حروفچین و ده‌ها نفر دیگر در این میان خسارت می‌بینند.

در این وضعیت ناشران هم مجبورند کتاب‌های قبلی‌شان را برای شرکت در نمایشگاه تجدید چاپ کنند و هزینه کلانی را هم بابت اجاره غرفه‌شان در نمایشگاه بپردازند.» او می‌افزاید: «در این شرایط سطح کیفی کتاب‌ها نیز پایین می‌آید.

از یکی از ناشران کتاب‌های ادبی پرسیدم چه کتاب‌های جدیدی در نمایشگاه امسال دارید؟ گفت فقط چند جلد کتاب آشپزی! خب شما فکر می‌کنید نمایشگاهی با این وضعیت ارزش بازدید دارد! بسیاری از همکاران من نمایشگاه امسال را تحریم کرده‌اند.» پوران فرخزاد خواهر فروغ فرخزاد شاعر پرآوازه معاصر است.

رابطه عاشقانه با ترجمه

چهره روز

«وقتی من [ترجمه] کتابی را شروع می‌کنم، واقعاً تا تمام نشود بدبختم. برای اینکه هر کار دیگری که انجام می‌دهم فکر می‌کنم دارم بی‌خود این کار را می‌کنم، باید سر کتابم بروم که منتظر من است.» لیلی گلستان مترجم نام‌آشنا این حرف‌ها را به رادیو دویچه وله گفته است. او رابطه‌اش را با کتاب‌هایی که در دست ترجمه دارد، این‌گونه توصیف می‌کند: «خیلی رابطه عاشقانه‌ای است!» مترجم «اگر شبی از شب‌های زمستان مسافری» در گفت‌وگوی دیگری با میراث خبر از عدم دریافت مجوز تجدید چاپ این کتاب خبر داده و همچنین اعلام کرده مجموعه «تاریخ شفاهی ادبیات معاصر ایران» هنوز در انتظار اخذ مجوز است. این مجموعه، شامل گفت‌وگوهایی درباره شاعران و نویسندگان مطرح ایران است که با اعضای خانواده آنها یا دوستانشان انجام شده است. در این مجموعه گفت‌وگویی با لیلی گلستان نیز وجود دارد. «میرا» و «زندگی در پیش‌رو» دو کتاب تجدیدچاپی گلستان در نمایشگاه کتاب امسال است.

درباره این روزهای کتاب شعر

نوشته بر باد

گزارش روز

حسین نوروزی: در وبلاگش نوشته: «تا کی قرار است که چیز بفروشیم و حاصل عرق‌ریزان روح خود را به بهای محرومیت خانواده از داشتن نیازهای روزمره، به اسم مثلاً کتاب منتشر کنیم؟ شعر تعطیل آقاجان، تعطیل!» در وبلاگش می‌نویسد: «والله اگر در خیابان انقلاب دلار می‌فروختم و افه فرهنگ و کوفت و زهرمار را نداشتم، الآن حداقل دلبند شش ساله‌ام را داشتم کنارم... دوست من... دیروز جمع کرد و دست بچه را هم گرفت و رفت... رفت... من کمک نمی‌خواهم! فقط اگر همتی باشد، نسخه‌های روی دست مانده کتابم را...» در وبلاگش خواهد نوشت: «غم نان اگر بگذارد، به‌زودی مجموعه تازه‌ام با هزینه شخصی...» یکی پایین صفحه‌اش در بخش نظرات نوشته: «تو همون شاعر بمونی بهتره! آخه خیابون انقلاب که دلار نمی‌فروشن آدم ناشی!» این، حکایت چند خطی شاعران این روزها است.

...

دهه چهل را فارغ از بحث‌های تخصصی ادبی، از نظر رونق شعر و شاعری در تمام گونه‌هایش، باید روزگار شکوفایی شعر معاصر ایران دانست. گرچه در همین دوره نیز از نظر تیراژ فرقی با روزهای اکنون دیده نمی‌شود، اما با در نظر گرفتن جمعیت و سطح سواد، شاید تعداد هزار نسخه در آن روزها اگر خوب نبوده، فاجعه هم نبوده باشد. علی‌الخصوص که چاپ‌های مجدد اغلب این مجموعه‌ها، نشان از استقبال نسبی از شعر داشته است. اگر کسی حق‌التالیف نگرفته، حداقل نقش سرمایه‌گذار را هم نداشته. ناشران (حالا گیریم که به‌زور و خیلی کم) واقعاً کار نشر را می‌کردند و شاعران، شعر می‌نوشتند. با فرونشستن آتش شعر پس از این دوره، بار دیگر در سال‌های پایانی دهه شصت شعر در هیئتی دیگر و با صف‌بندی‌هایی دیگر کمی روبه‌راه‌تر حرکت می‌کند. این دوره اما کوتاه است و باید تا سال‌های میانی دهه هفتاد صبر کرد. پس از دوم خرداد، بار دیگر همراه با موج تحولات اجتماعی، شعر نیز جان دوباره گرفته و با عناوین تازه و گروه‌های تازه‌تر وارد عرصه/ چرخه نشر می‌شود. رشد روزافزون ناشران، تعدد مطبوعات و ایجاد فضایی آزادتر، رشد ناگهانی طبقه جوانان، رشد سطح سواد، رونق نسبی وضع معیشتی طبقه متوسط جامعه و دلایلی از این دست باعث شد تا در این دوره بار دیگر هنر رونقی به خود بگیرد و از صدقه‌سر همین عوامل انتشار مجموعه شعرها هم به وضعیتی بالنسبه مطلوب دست یابد. شاعران که در سال‌های رخوت و خلوت ادبیات و هنر تجربه‌های خود را دنبال کرده بودند، اینک حاصل این همه تجربه را با خوانندگان از همه جا بی‌خبر در میان می‌گذاشتند. سال‌های ۷۶ تا ۷۹ بار دیگر شاهد انتشار آثار متعددی از نسل‌های مختلف شعری علی‌الخصوص نسل جوان‌تر بود. یکی در میان، ناشری پیدا می‌شد که سرمایه بگذارد برای نشر کتاب شعر. البته بدون حق‌التالیف. روزنامه‌ها و مطبوعات هم یکی در میان، صفحات ادبی‌شان را گاهی به انتشار خود شعر و بیشتر به درج نقد و معرفی مجموعه‌ها اختصاص می‌دادند. صفحات قدیمی‌تر مانند صفحه شعر دوشنبه ابرار (به همت ابوالفضل پاشا) و «بشنو از نی» روزنامه اطلاعات (علیرضا غزوه) در کنار صفحات تازه روزنامه‌هایی چون صبح امروز، جامعه، عصرآزادگان و... روزهایی در هفته را مشخصاً به مقوله شعر اختصاص دادند. خود شاعران در مقام دبیر سرویس یا مسئول صفحه در اغلب این صفحات مسئولیت را به عهده گرفتند. شعر در تمام وجوهش (نو، کهنه و مدرن) داشت نفسی تازه و تجربه می‌کرد. ناشران دولتی، شاعران مالوف خود را پروبال می‌دادند. شعر مستقل هم داشت کج‌دار و مریز جریان خود را ادامه می‌داد. روزهای پایانی دهه هفتاد اما روزگار شعر- مرگی بود. با تعطیل و توقیف مطبوعات و رفتن صفحات اختصاصی شعر زیر بیرق عناوین کلی‌ای چون «ادب و هنر»، بخشی از جان حرکت شعر دوباره گرفته شد. این وسط، مردم/ جامعه هم نقش خود را بازی کرد و چه عجولانه هم بازی کرد.

شعر که گرفتار در بی‌رونقی تمام وجوه هنری بود، به‌اجبار در نهان و خلوت تجربه‌هایش را کرده بود. پس چه جای انکار که خواننده‌ای که سال‌ها از جریان شعر دور افتاده، حالا سردرگم نشود! جامعه حوصله نکرد تا تجربه‌های نوپا و گاه خام شعر/ شاعر به بار بنشیند و مسیر منطقی خود را بازیابد. حاصل این تعجیل این شد که خواننده خود را در این تجربه‌ها نیافت و اگر در خلال بحث‌های نظری و کاملاً نوپا به دنبال محل اعراب خود بود، دیگر جایی برای جست‌وجو نمانده بود: نه از تاک، نشان و نه از تاک‌نشان. وقتی صفحه‌ای برای شعر نماند، شاعر محلی از اعراب نداشت در مطبوعات. اگر پیش از انقلاب کسانی چون سیمین بهبهانی، نادرپور، اخوان و پژمان بختیاری در یکی دو شبکه رادیو- تلویزیونی کار برنامه‌ریزی برای شعر را داشتند، در این سال‌ها و در بین این همه شبکه تقریباً شاعر برجسته‌ای (حتی از میان چهره‌های نزدیک‌تر) راهی به سازمان نیافت. اظهارنظرها شروع شد: شعر از مردم دور شده و مردم این دوری را برنمی‌تابند. شعر تئوری‌زده و مهمل شده و.... اگر چند سال قبل همه در تب انتشار کتاب شعر بودند، حالا همه از بحران می‌گفتند. باز هم این وسط مخاطب عام حوصله نکرد و همین بحث‌ها هم از روزنامه‌ها رسماً بار خود را بستند به عدم. شعر بار دیگر در پایان این دهه، جان به جان‌آفرین تسلیم کرد.

...

اگر افزایش همیشگی کرایه تاکسی‌ها در آغاز سال روی قیمت بند کاغذ و زینک تاثیر نگذاشته باشد، هنوز هم می‌شود کتابی خطی (متن، بدون تصویر) در قطع رقعی را در ۱۰۰ صفحه با شمارگان ۱۰۰۰ نسخه، با هزینه‌ای بین ۵۵۰ هزار تا ۷۰۰ هزار تومان منتشر کرد. هزینه‌هایی چون طراحی جلد و حروفچینی و نمونه‌خوانی را نیز به این رقم اضافه کنید. عدد به دست آمده را اگر چندجا (مثل چاپخانه یا لیتوگرافی) آشنا داشته باشید، می‌توانید در دو نوبت به صورت نیمی نقد و باقی یک چک دو سه ماهه بپردازید. این هم فرمول همین روزهای انتشار مجموعه شعر... اسفبار است. این روزها با ایجاد پدیده «وبلاگ»، جرأت رودررو شدن با خواننده را دیگر نیازی به جلسات ادبی نیست. ارتباطات هم در همین وبلاگ‌ها پدید می‌آید و حاصل این عجله این می‌شود که از روزی که اولین سطر نوشته می‌شود تا روز انتشار اولین کتاب شعر، انگار فقط چند ماه فاصله است. حالا و در این روزها دیگر افسانه است که ناشری سرمایه‌گذار کتابی باشد (البته گاهی باید حضوری در این زمینه توافق کرد). ناشران می‌گویند که خواننده نیست، پخشی‌ها کتاب شعر را قبول نمی‌کنند، شاعران پذیرفته‌اند که به هر ترتیب، یعنی با صرف هزینه از جیب خالی کتابشان را منتشر کنند. تحلیلگران مطبوعاتی همیشه حاضر هم می‌گویند که «اصولاً در همه جای دنیا شعر دیگر خواهان ندارد و دوره داستان و رمان است». و همین تحلیل‌ها هم باعث شده تا در همین دو سه سال اخیر نزدیک به ده جایزه برای داستان و رمان راه‌اندازی شود. شعر اما تقریباً هیچ جایزه‌ای ندارد؛ حتی جایزه بنیاد گلشیری هم دیری نپایید. جایزه بنیاد بیژن جلالی هم که... راستی چه خبر؟ وزارت ارشاد هم که.... شعر منتقد اختصاصی و متخصص هم ندارد، شاعران خود تحلیلگر آثارشان هستند. دبیران سرویس ادبیات مطبوعات اغلب از بین داستان‌نویسان‌اند تا شاعران. احزاب سیاسی برای شعر جلسات تبلیغاتی ماهانه برقرار می‌کنند اما حاضر نیستند در انتشار یک مجموعه قدمی بردارند. شاعران جوان چشم امیدشان به نسل‌های پیش از خود است، نسل‌های پیشین چشم امیدشان به هوا، شعر در هوا است. اوضاع شعر این روزها دیگر باید گفت که سخیف است. نو و کهنه هم ندارد. هر کس پولی دارد، شاعری است با کتاب و هر که این ندارد، برود به... پخشی‌های ناصرخسرو و کوچه پس کوچه‌های انقلاب تکلیف شعر را روشن می‌کنند!

...

در وبلاگ یکی دیگر رفته و در بخش نظرات نوشته: «فلانی... شعرت که خوب بود... راستی اون دوستت که توی کار سکه بود... آخه اون که رفته، مهریه رو اجرا گذاشته... نزول سرمایه کتاب هم وقتش ته کشیده... این شماره حساب من... اگه اعلام کنی که...».

ناشران خارجی

کتاب غزال

■ **وظیفه ما برای تامین انرژی**

Fusion: The Energy Of The Universe

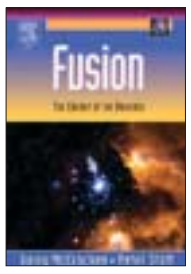

گداخت: انرژی جهان
نوشته: گری مک کراکن، پیتر استات
انتشارات آکادمیک پرس (۲۰۰۵)
۲۲۴ صفحه (جلد کاغذی) ۴۵ دلار
قیمت نمایشگاه: ۱۵۷۵۰ تومان

پی بردن به نقش گداخت در جهان، از زمانی که اینشتین در سال ۱۹۰۵ برای نخستین بار هم‌ارزی میان ماده و انرژی را مطرح کرد، نزدیک به یک قرن طول کشید. کشف این مسئله که واکنش‌های گداخت عامل ساخته شدن عناصر سبک در «انفجار بزرگ» و تشکیل عناصر سنگین تشکیل‌دهنده ستارگان در مرحله بعد و نهایتاً انفجار ابرنواخترها هستند یکی از رویدادهای موفقیت‌آمیز علم اختر فیزیک به شمار می‌رود.

در این کتاب جذاب «مک کراکن» و «استات» کشفیات صورت گرفته در حوزه اختر فیزیک را مورد بررسی مجدد قرار داده و این احتمال را نیز مطرح می‌کنند که واکنش‌های گداخت صرفاً منبع انرژی خورشید ما نبوده و ممکن است بتوان از آن برای استفاده در روی زمین نیز بهره جست. از ویژگی‌های بارز این کتاب می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- جزئیات کشف اولیه گداخت هسته‌ای، تمامی تحقیقات مرتبط با آن و وظیفه کنونی ما در خصوص منابع تامین انرژی آینده.
- تلاش‌های اخیر انجام شده برای ایجاد گداخت هسته‌ای بر روی زمین.
- توضیح هرچه بهتر موضوع با کمک تصاویر رنگی و مثال‌ها.
- بررسی غیر تکنیکی موضوع گداخت با استفاده از زبان ساده و قابل فهم.
- نکته‌های تکنیکی برای فیزیکدانان جویای نام.

■ **مسائلی نه چندان آسان**

Environmental Solutions

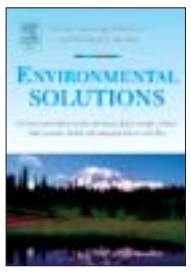

راه‌حل‌های زیست‌محیطی: مسائل زیست‌محیطی و مبانی جامع جهانی، علمی، سیاسی، حقوقی، اقتصادی، پزشکی و مهندسی برای حل آنها
نوشته: فرانکلین آکاردی و نلسون لئورنارد نمرو
انتشارات آکادمیک پرس (۲۰۰۵)/ ۴۸۰ صفحه (جلد ضخیم)/ ۹۰ دلار

نخستین چیزی که در مورد این کتاب باعث جلب توجه می‌شود زیرعنوان طولانی آن است که به وضوح اشاره به پیچیدگی و چندبعدی بودن مسائل زیست‌محیطی دارد.

کارت هاردین اندیشمند و بوم‌شناس برجسته قرن بیستم در مقاله مشهور «ترازبندی منابع عام» به صراحت بر این نکته تاکید می‌کند که بسیاری از مسائلی که جامعه بشری را تهدید می‌کنند اساساً راه‌حل تکنولوژیک ندارند. برای حل چنین مسائلی که در شکل معضلات زیست‌محیطی نمایان می‌شوند لازم است که از تمامی ابعاد به آنها پرداخته شود. در این کتاب خواننده با انواع راه‌حل برای مشکلات زیست‌محیطی رایج و نه چندان رایج آشنا می‌شود که تصمیم‌گیری را به عهده طرفداران محیط‌زیست می‌گذارد تا آنکه با شرایط خاص خودشان بهتر جور درمی‌آید را برگزینند. در کتاب به راه‌حل‌های شیمیایی، زیست‌شناختی، فیزیکی، حقوقی، پزشکی، بین‌المللی، اقتصادی، سیاسی و صنعتی به تفکیک مناطق روستایی و کشورهای در حال توسعه پرداخته می‌شود و این دست خواننده را باز می‌گذارد تا با آگاهی کامل و آزادانه بهترین گزینه را در حل هر مسئله موردی انتخاب کنند.

■ **ماجراهای یک سفینه**

Earth as an Evolving Planetary System

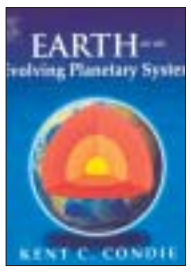

زمین همچون یک سیستم سیاره‌ای تکامل‌یابنده/ نوشته: کنت گوندی/ انتشارات آکادمیک پرس (۲۰۰۴)/ ۳۵۰ صفحه (جلد کاغذی)/ ۶۰ دلار

زمین همچون سفینه بزرگی است که در فضا پیش می‌رود و ما ساکنان آن برای شناخت این سفینه و تاریخ آن باید از انتها به ابتدا حرکت کنیم. زمین امروز سیاره‌ای است کهنسال و کنت گوندی نویسنده این کتاب درسی عالی که می‌توان از آن برای درس‌هایی همچون «تاریخ زمین» بهره جست، برای بررسی پرسش‌ها و مباحث کلیدی مربوط به پیدایش و تکامل پوسته جبه زمین داده‌های حاصل از رشته‌های گوناگونی نظیر اقیانوس‌نگاری، فیزیک زمین، سیاره‌شناسی و شیمی زمین را با هم تلفیق می‌کند. در این کتاب به مهم‌ترین حوادث چهار میلیارد سال گذشته پرداخته می‌شود و نویسنده با کمک شواهد زمین‌شناختی و بازسازی فرضی صفحات زمین نقش تکتونیک صفحه‌ای را در گذشته زمین بررسی می‌کند. نشریه «ژئوساینتیست» این کتاب را با هر معیاری دستاوردی چشمگیر می‌داند که در آن نتایج صددهه پژوهش در رشته‌های تکتونیک صفحه‌ای، تکامل جبه و پیدایش قاره‌ها در هم ادغام شده است.